

УДК 338

**ЕНЕРГЕТИЧНА ЕФЕКТИВНІСТЬ РОСЛИННИЦТВА
В УМОВАХ АЛЬТЕРНАТИВНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ВИРОБНИЦТВА**

*В. Ф. Іваненко, кандидат економічних наук,
НДІ «Укразропромпродуктивність», ivanenko@meta.ua*

*Ф. В. Іваненко, кандидат сільськогосподарських наук,
Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана
03680, м. Київ, просп. Перемоги, 54/1, ivanenkof@meta.ua*

Важливим аспектом управління виробничими ресурсами підприємства є розробка ефективної системи їх використання у технологічних процесах. Основу витрат у структурі собівартості продукції сільського господарства складають декілька виробничих ресурсів: у *рослинництві* - добрива та засоби захисту рослин, енергоносії, затрати

праці, затрати на репродуктивний матеріал (насіння і посадковий матеріал); у *тваринництві* - корми, енергоносії, затрати праці, затрати на репродуктивний матеріал(заморожені гамети, ембріони).

Динаміка та співвідношення основних виробничих ресурсів у технологічних процесах впливає на рівень собівартості продукції та її конкурентоспроможність. На сучасному етапі соціально - економічного розвитку держави вирішення питання щодо зниження енергоємності продукції рослинництва і тваринництва є найбільш важливим завданням у розробці ефективної системи управління виробничими процесами для забезпечення енергетичної незалежності. Енергоємність продукції сільського господарства України у декілька разів перевищує середнє значення енергоємності продукції для розвинутих країн світу. Найнижчий показник енергоємності досягнуто в таких країнах, як Данія, Японія, Великобританія, Німеччина, Франція.

Застосування альтернативних технологій вирощування сільськогосподарських культур при використанні сучасних сортів і гібридів, мікроелементів, біопрепаратів, регуляторів росту, оптимальних доз добрив є досить ефективними та дозволяє суттєво зменшити витрати виробничих ресурсів, табл.1.

Одержані розрахунки відображають співвідношення витрат основних виробничих ресурсів вирощування основних сільськогосподарських культур зони лісостепу.

Таблиця 1.

Енерговитрати та енергонадходження при вирощуванні сільськогосподарських культур за біоадаптивними технологіями, на 1 га*

Культура	Енергонадходження, МДж			Енерговитрати, МДж				Кое ф.Ен /Ев/
	продукція основна	продукція побічна	Разом /Ен/	праця	паливо	добрива	Разом /Ев/	
Пшениця озима	66600	49500	116100	933,1	2177,7	7347,0	10457,8	11,1
Ячмінь ярий	56500	40600	97100	682,6	3031,7	5416,3	9130,6	10,6
Кукурудза (зерно)	93600	104000	197600	1055,2	2989,0	6782,2	10826,4	18,2
Соняшник	14880	21600	36480	628,6	3117,1	4991,4	8737,1	4,17
Буряки цукрові	144000	41750	185750	2805,8	10632,3	9500,3	22938,4	8,1

**Розрахунки виконано на основі технологічних карт і показників нормативних витрат виробничих ресурсів [1,2]*

Суттєва різниця у співвідношенні енерговитрат та енергонадходжень у вигляді основної та побічної продукції вказує на особливості агротехніки деяких сільськогосподарських культур за їх врожайністю та потенційним рівнем затрат праці, добрив, енергоносіїв та інших виробничих ресурсів.

Список літературних джерел

1. Нормативи повної енергомісткості для вирощування основних сільськогосподарських культур/І. М. Демчак, А.О. Полешук, М. Ф. Кисляченко, В. В. Кононенко. К.:НДІ «Украгропромпродуктивність», 2011.- 160 с.
2. Організаційно-економічні нормативи витрат та інформаційно-статистичні матеріали з виробництва рослинницької продукції за біоадаптивними технологіями(методичні рекомендації). Під редакцією д.с.-г.н. В. М. Сінченка та к.е.н. В. І. Пиркіна.- К.: ІБКіЦБ НААН, ТОВ «Нілан-ЛТД». - 2014.-194 с.